

GŁOS KUTNOWSKI

ORGAN WK i ŁK POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Rok III (VI)

CZWARTEK, 7 GRUDNIA 1950 ROKU

337

W 30-lecie istnienia Komunistycznej Partii Francji Na bojowym posterunku nieugiętej walki o wolność i socjalizm

GENEWA (PAP). — Dziennik „L'Humanité” opublikował uchwałę Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Francji z okazji 30-lecia Francuskiej Partii Komunistycznej.

Komunistyczna Partia Francji — stwierdza uchwała — utworzona została z woli większości członków tej partii socjalistycznej na history-

cznym kongresie w Tours 25 grudnia 1920 r.

Spadkobierczyni najlepszych tradycji francuskiego ruchu robotniczego i prawdziwej myśli francuskiej — Francuska Partia Komunistyczna zrodziła się w walce naszej klasy robotniczej przeciwko pierwszej wojnie światowej, przeciwko imperiali-

stom, którzy tę wojnę sprowokowali, przeciwko ich agentom — prawnicowo - socjalistycznym przywódcom. Francuska Partia Komunistyczna stworzona została po wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej i bodźcem do jej utworzenia był zwycięski przykład wielkiej Partii Bolszewików, partii Lenina — Stalina.

W ciągu 30 lat Francuska Partia Komunistyczna poświęciła się całkowicie obronie pracujących; nieustannie walczyła o ich zjednoczenie w walce o demokrację, o pokój, o przygotowanie zwycięstwa nowego świata drogą obalenia kapitalizmu. Pod dalekowszycnym i zdecydowanym kierownictwem Maurice Thoreza stała się wielką partią robotniczą nowego typu, partią, która potrafi łączyć teorię z praktyką, potwierdzać słowa czynami, partią, która pokonywując wszystkie przeszkody, pomyślnie prowadzi klasę robotniczą i naród francuski do wolnego i szczęśliwego życia, do socjalizmu.

wczoraj — przeciwko monarchijczykom — wichystom i innym zdrajcom. — broni jej dziś przeciwko imperialistom amerykańskim i wielkim kapitalistom, którzy stali się ich slugusami na podstawie solidarności klasowej.

KPF jest partią międzynarodowego proletariackiego, partią jednolitego frontu pracujących całego świata, walczącej o pokój i socjalizm, a w szczególności jest partią braterstwa z robotnikami niemieckimi i demokratami, braterstwa przypieczętowanego wspólną walką w 1923 r. przeciwko okupacji Ruhr i odrodzonego dziś we wspólnej walce przeciwko remilitaryzacji Niemiec.

KPF jest partią niezłomnej solidarności ze Związkiem Radzieckim — twierdzą socjalizm, demokracji i pokoju, krajem — wyzwolicielem i przyjacielem Francji, jest partią wierną pełnemu chwale przykłałowi, jaki dali w 1919 r. francuscy pracownicy (Dalszy ciąg na str. 2-giej)

Nierozdzielna przyjaźń ze Związkiem Radzieckim fundamentem naszych osiągnięć

„Zdajemy sobie jasno sprawę, że fundamentem i motorem nowej epoki w życiu naszego narodu jest przyjaźń i pomoc Związku Radzieckiego”.
Bolesław Bierut

Na str. 3 zamieszczamy referat
tow. JAKUBA BERMANA

p. t.

„Baza i nadbudowa w świetle prac towarzysza Stalina o językoznawstwie”

Na cześć Konstytucji Stalinowskiej ludzie radzieccy wykonują przedterminowo Plan Pięcioletni

MOSKWA (PAP). — Narody Związku Radzieckiego uroczystie obchodzą dzień Konstytucji Stalinowskiej. Miasta i wsie tonęły w odświeżających szatach.

W r. dzień Konstytucji Stalinowskiej zbliża się z zakończeniem wojennego Planu 5-letniego i ze zbliżającymi się wyborami do Rad Terenowych Deputowanych Ludu Pracującego. Najszersze rzesze narodu radzieckiego obchodzą 14 rocznicę uchwalenia Konstytucji Stalinowskiej — konstytucji zwycięskiego socjalizmu w atmosferze wysokiej aktywności politycznej i produkcyjnej.

Do Moskwy napływają masowo meldunki o zdaniu licznych zakładów przemysłowych o przedterminowym wykonaniu Planu 5-letniego. I tak m. in. 62 fabryki dzielnicy im. Szczerbakowa w Moskwie spośród ogólnej liczby 63 obiektów przemysłowych — wykonały przed terminem plany 5-letnie.

O imponujących osiągnięciach wytwórczych, którymi bohaterka klasa robotnicza ZSRR upamiętniła 14 rocznicę uchwalenia Konstytucji Stalinowskiej — donoszą również z Leningradu, z ośrodków przemysłowych Ukrainy, Azji Środkowej, Syberii, Uralu i Dalekiego Wschodu.

W atmosferze radości obchodzą dzień Konstytucji Stalinowskiej miliony obywateli radzieckich, biorących udział w akcji wyborczej do Rad Terenowych.

Setki tysięcy agitatorów przeprowadziło pogadanki z wyborcami o Konstytucji Stalinowskiej, która utrwaliła zdobycze Wielkiej Socjali-

stycznej Rewolucji Październikowej. O popularności i znajomości Konstytucji Stalinowskiej w Kraju Związku Socjalizmu świadczy dane o olbrzymich nakładach wydawnictw, poświęconych Konstytucji. Referat Józefa Stalina wygłoszony na nadzwyczajnym VIII Wszelkrajowym Zjeździe Rad pt. „O projekcie Konstytucji ZSRR”, wydany był 666 razy w łącznym nakładzie 64.680.000 egz. w 89 językach.

Ludność Berlina głosuje przeciwko remilitaryzacji

BERLIN (PAP). — Agencja ADN donosi, że do poniedziałku wieczorem 678 tysięcy berlińczyków z wszystkich części miasta złożyło swe podpisy pod odezwą przeciwko remilitaryzacji i na rzecz pokoju.

Plany roczne wykonane przed terminem

ZPW im. Wiosny Ludów
Załoga ZPW im. Wiosny Ludów wykonała roczny plan produkcji w dniu 4 grudnia bież. roku.

Robotnicy tych zakładów w celu uczczenia II Światowego Kongresu Pokoju zobowiązali się wykonać

30 rocznica KPF uczczona będzie przez wszystkich pracujących, przez wszystkich Francuzów miłujących sprawiedliwość, wolność i pokój.

KPF jest partią braterstwa między ludźmi i narodami, partią sojuszu między klasą robotniczą i uciskanymi narodami kolonialnymi. Żądają ona natychmiastowego położenia kresu brudnej wojnie w Vietnamie, taksamo, jak ówczesny wiek temu występowała przeciwko niesprawiedliwej wojnie prowadzonej z narodem Marokko. KPF jest partią, nie zależną od żadnej, o którą walczyli i za którą ginęły dziesiątki tysięcy bohaterów — komunistów. Bronią niezależności narodowej

Podstawą traktatu pokojowego z Japonią muszą być uchwały podjęte w Kairze, Jałcie i Poczdamie

Oświadczenie ministra Chin Ludowych — Czou En-laia

PEKIN (PAP). — Minister Spraw Zagranicznych Chin Ludowych Czou En-laia złożył w imieniu swego rządu oświadczenie następującej treści w sprawie traktatu pokojowego z Japonią:

1 Oświadczam uroczystie, że Centralny Rząd Ludowy Chińskiej Republiki Ludowej jest jedynym legalnym rządem narodu chińskiego i że musi on wziąć udział w przygotowaniu, opracowaniu, i zawarciu traktatu pokojowego z Ja-

ponią. Reakcyjna klika kuomintangowska nie ma żadnego absolutnie prawa reprezentowania narodu chińskiego, a zatem nie ma prawa do brania udziału w żadnych dyskusjach lub konferencjach, dotyczących tego traktatu. Centralny Rząd Ludowy uważa, że wszelkie próby przygotowania i opracowania traktatu pokojowego z Japonią, niezależnie od ich warunków i wyników, są bezprawne i nieważne bez udziału Chińskiej Republiki Ludowej.

2 Polityka Centralnego Rządu Ludowego zmierza do jak najrychlejszego wspólnego zawarcia traktatu pokojowego z Japonią w ten sposób, by położyć kres stanowi wojny z tym krajem i umożliwić narodowi japońskiemu jak najwcześniejsze osiągnięcie demokracji i pokoju.

3 Tymczasem rząd Stanów Zjednoczonych obrął politykę ciągłego odwolekania sprawy zawarcia traktatu pokojowego z Japonią w celu zrealizowania swych zamiarów w długotrwałej okupacji wojskowej Japonii.

4 W pierwszym artykule swego memorandum do rządu ZSRR

— rząd St. Zjednoczonych, proponując zasady, na jakich miałyby oprzeć się traktat z Japonią, użył formuły, w myśl której uczestnikami byłyby „którekolwiek lub wszystkie narody znajdujące się w stanie wojny z Japonią a pragnące zawrzeć pokój na proponowanej podstawie”. Wynika z tego, że rząd amerykański wyrzekł się jawnie podstawy wspólnego traktatu pokojowego z Japonią ustalonej w deklaracji kairskiej, układzie jałtańskim i proklamacji poczdamskiej oraz wyparł się zasad polityki wobec Japonii, przyjętych przez Komisję Dalekiego Wschodu.

4 Co się tyczy Tajwanu i Wysp Rybańskich, postanowiono, że powinny być one zwrócone Chinom zgodnie z deklaracją kairską, a co do południowej części Sachalinu i Wysp Kurylskich — że mają być one zwrócone Związkowi Radzieckiemu zgodnie z układem jałtańskim. Nie ma żadnych absolutnie powodów do wznowienia dyskusji w sprawach terytorialnych, które zo-

(Dalszy ciąg na str. 2-giej)

Wojska Mac Arthura wycofują się w nieładzie na południe Korei

PEKIN (PAP). — W ogłoszonym 5 grudnia komunikacie dowództwo na czele koreańskiej Armii Ludowej podaje, że wojska ludowe przerwają w dalszym ciągu na wszystkich odcinkach frontu pomyślnie działania bojowe przeciwko wojskom amerykańskim i południowo-koreańskim.

W rejonie na południe od Anecu nieprzyjacieli pod naciskiem oddziałów Armii Ludowej wycofuje się w kierunku południowym.

Na północ od Hamhyng jednostki Armii Ludowej prowadzą działania

bojowe na dotychczasowych pozycjach. Na wybrzeżu wschodnim wojska amerykańskie i południowo-koreańskie opuściły pod naciskiem oddziałów Armii Ludowej miasta Hesanid i Ranan i wycofały się na 45 — 50 km w kierunku południowym i południowo-zachodnim.

LONDYN (PAP). — Korespondenci brytyjscy donoszą z Korei, że wojska ludowe znajdują się w odległości 50 km na południowy wschód od Phenjanu. Wojska amerykańskie i brytyjskie przed opuszczeniem Phenjanu zamieniły to miasto w stoż gruzów i ruin.

Wojska amerykańskie i brytyjskie, ścigane przez oddziały ludowe, wycofują się w nieładzie w kierunku południowym. Straty wojsk amerykańskich są znaczne. Ilość rannych żołnierzy amerykańskich, których w ciągu ostatnich 8 dni udało się samolotami przewieźć do Tokio — wyniosła około 13.000

roczny plan do dnia 10 grudnia br. Zobowiązanie to zostało więc zrealizowane w 6 dni przed terminem.

ZPP w Aleksandrowie
Dla uczczenia święta 1 Maja załoga Zakładów Aleksandrowskich zobowiązała się wykonać roczny plan produkcji do dnia 15 grudnia. Dzięki wysiłkowi robotników plan został zrealizowany jeszcze wcześniej, a mianowicie w dniu 4 grudnia.

ZPW im. Jarosława Dąbrowskiego w Zgierzu
Zakłady te w dniu 29. XI br. wykonały zadania pierwszego roku Planu 6-letniego. Do wypełnienia podjętych przez załogę zobowiązań przyczyniła się w wielkiej mierze ofiarność i pełna zrozumienia postawa załogi tych zakładów, która w wykonaniu planów widzi lepszą, jaśniejszą przyszłość oraz podniesienie stopnia życiowej mas pracujących.

ZPW im. Władysława Reymonta
Robotnicy oddziału przygotowawczego angielskiego z ZPW im. W. Reymonta wykonali roczny plan z nadwyżką 4.350 kg. przedy. Do przedterminowego wykonania planu w dużej mierze przyczyniły się długofalowe zobowiązania, podejmowane i w pełni zrealizowane przez robotników tego oddziału.

Również oddział przedalni kapłankowej ZPW im. Reymonta dzięki

wykonaniu podjętych przez poszczególne robotnicze zobowiązań długofalowych zrealizowali przedterminowo roczny plan z nadwyżką 52.871 kg. przedy.

Zjednoczenie Energetyczne Okręgu Łódzkiego

Zjednoczenie Energetyczne Okręgu Łódzkiego jako pierwsze w Polsce wykonało w dniu 1 grudnia br. roczny plan produkcji energii elektrycznej.

Zjednoczeniu Łódzkiemu podlega w terenie 5 wytwórni oraz 4 podokręgi. Osiągnięty sukces należy zawdzięczać przede wszystkim ofiarnej pracy brigad remontowych.

„Film Polski”

Załoga Laboratorium Eksploatacyjnego Wytwórni Filmów Fabularnych w Łodzi, składa meldunek o wykonaniu rocznego planu produkcyjnego w dniu 5 grudnia b. r.

Z ostatniej chwili

Narodowy Spis Powszechny w województwie łódzkim dobiega końca

Według ostatnich meldunków, które wpłynęły wczoraj w godzinach wieczornych do Wojewódzkiego Referatu Spisowego, Narodowy Spis Powszechny w województwie łódzkim dobiega końca. Na ogólną ilość 7.537 obwodów Spis zakończony został wczoraj do godziny 21 w 7.120 obwodach. Zakończyły Spis i wypelnily arkusze zbiorcze powiaty: łódzki, brzeziński, krowczyński, łaski oraz

Załoga ZPB im. I Dywizji Kościuszkowskiej podejmuje apel tkaczy ZPB im. Szymańskiego

Apel tkaczy z ZPB im. Szymańskiego, zrywający do współzawodnictwa o wyższą wydajność pracy, został zarząd tego samego dnia po ukazaniu się w prasie, podchwycony przez załogę ZPB im. I Dywizji Kościuszkowskiej.

Na zebraniu, w którym wzięli udział przedstawiciele wszystkich oddziałów produkcyjnych zaznajomiono się dokładnie z inicjatywą ZPB im. Szymańskiego oraz zanalizowano własne możliwości podniesienia wydajności pracy.

Głęboko rozpatrywano poważne zadania, jakie stoją przed załogą w

1951 roku, gdy w przedalniu przewidziany jest wzrost wydajności o 7,1 proc., w tkalni o 8,9 proc., w wykończalni o 22 proc. W znacznym stopniu wzrosnie produkcja: w przedalniu o 16,75 proc., w tkalni o 3,1 proc., w wykończalni o 38 proc.

Biorąc to wszystko pod uwagę, załoga ZPB im. I Dywizji Kościuszkowskiej przyjęła wezwanie tkaczy z ZPB im. Szymańskiego, podejmując uchwałę, w której m. in. czytamy: Doceniając ogromne znaczenie współzawodnictwa o zwiększenie wydajności dla realizacji Planu 6-letniego, dla sprawy utrwalenia pokoju, z entuzjazmem podejmujemy wezwanie. Załoga nasza podejmuje nie tylko współzawodnictwo w tkalni, lecz i w przedalniu, wzywając wszystkie tkalnie i przedalnie do szlachetnej rywalizacji o lepszą wydajność, lepszą pracę i lepszy towar.

Współzawodnictwo opieramy na: 1) wydajności na 1 wrzec. godz., 2) wydajności na 1 krośno-godz., 3) walce o najmniejszą ilość postojów, 4) walce o pełne wykonanie baz produkcyjnych.

ODCZYT Konstytucji Stalinowskiej

Dzisiaj, w czwartek 7. 12. w lokalu Ośrodka Szkolenia Partijnego KŁ PZPR, przy ul. Traugotta Nr 1, o godz. 17 odbędzie się odczyt pt. „Konstytucja Stalinowska — dokument zwycięskiego socjalizmu”. Wstęp wolny.

Doniosła propozycja premiera Grotewohla

W 9-tą rocznicę wielkiej bitwy pod Moskwą

Premier Niemieckiej Republiki Demokracji, Otto Grotewohl, skierował pismo do rządu Adenauera, w którym zaproponował utworzenie ogólnoniemieckiej Rady Ustawodawczej, złożonej na zasadzie paritetu z przedstawicielami Niemiec Wschodnich i Zachodnich. Rada taka miałaby przygotować utworzenie ogólnoniemieckiego rządu tymczasowego, udzielającego konsultacji rządowi ZSRR, USA, W. Brytanii i Francji przy opracowaniu traktatu pokojowego oraz przedstawiałaby wyżej wymienionym rządom do zatwierdzenia wszelkie propozycje, zmierzające do utworzenia ogólnoniemieckiego rządu. Premier Otto Grotewohl wskazuje również, że propozycja utworzenia ogólnoniemieckiej Rady Ustawodawczej mogłaby zostać przedłożona narodowi niemieckiemu. Narod zdecydowałby o przyjęciu lub odrzuceniu tych propozycji w referendum, przeprowadzonym w całym Niemczech.

Pismo premiera Grotewohla, w uzasadnieniu tych propozycji, stwierdza: „Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

Propozycje premiera Otto Grotewohla opierają się na programie rozwiązania sprawy Niemiec wytyczonym na konferencji ósmu ministrów spraw zagranicznych w Pradze z 20-21 października br. Jak wiadomo, na konferencji tej brał udział minister spraw zagranicznych Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Dertinger.

W chwili, kiedy w Pradze opracowywano deklarację w sprawie u-

chwał o remilitaryzacji Niemiec Zachodnich, powziętych przez ministrów spraw zagranicznych USA, W. Brytanii i Francji w Nowym Jorku 19 września br., remilitaryzacja znajdowała się już w pełnym toku. Tworzono już oddziały „ruchomych jednostek policji” uzbrojonych w czołgi i artylerię, a więc właściwie oddziały Wehrmachtu. Znajdowały się już w pełnym toku przygotowania do utworzenia 30 dywizji pancernych, które miałyby wejść w skład t. zw. „armii europejskiej”. Przy przeprowadzeniu tych podjętych, zagrażających pokojowi świata, współdziałali czynnie byli hitlerowscy generałowie: Halder, Guderian, Manteuffel, Schwerin i w. in. Przemysł Trizonii przesłał już na tor produkcji wojennej. Otwarto bramy więzień dla hitlerowskich zbrodniarzy wojennych.

Do chwili obecnej proces remilitaryzacji trwa nieprzerwanie. Niebezpieczeństwo ani przez sekundę nie ustalo. Przemysł Trizonii produkuje pełną parą broń. Zakłady tekstylne produkują mundury. W Zachodnim Berlinie utworzono kilka kompanii „policji” uzbrojonej po zęby, niczym nie różniące się od oddziałów regularnej armii. Reaktywowano niemieckie aerokluby, skupiające przede wszystkim byłych pilotów hitlerowskiej Luftwaffe. Organizacje te mają przygotować grunt dla wskrzeszenia Luftwaffe.

Nie ustaje również krzątanie imperialistów wokół zagadnienia remilitaryzacji. W Londynie trwają obrady t. zw. „komitetu zastępców” paktu atlantyckiego na temat remilitaryzacji. W czasie debaty w Izbie Gmin na temat polityki zagranicznej rządu Labour Party, Bevin znów wypowiedział się za powołaniem nowego Wehrmachtu, który miałby walczyć w „obronie Europy Zachodniej” (czytaj — w agresywnej wojnie imperialistów amerykańskich przeciw

stwierdza dalej minister Czu En-lai — „powinny być wycofane z Japonii w myśl deklaracji poczdamskiej. Jednakże rząd USA nie wykaże najmniejszej chęci rychłego wycofania swych okupacyjnych sił zbrojnych z Japonii, lecz przeciwnie, używa Japonii jako bazy wojennej do inwazji na Koreę i Chin”.

Rząd USA domaga się, by traktat pokojowy z Japonią rzeszwał na dalszą „współodpowiedzialność” władz japońskich i sił zbrojnych USA za

utrzymanie pokoju międzynarodowego i bezpieczeństwa w Japonii. Jest to równoznaczne z narzucaniem narodowi japońskiemu długotrwałej obecności wojsk amerykańskich — dla agresji przeciwko narodom azjatyckim.

6 W zasadach ustalonych przez Komisję Dalekiej Wschodu przewidziano, że Japonia nie powinna posiadać armii lądowej, marynarki wojennej, lotnictwa, tajnej polnej i zandarmeryi, czyli że nie wolno dopuszczać do jej ponownego uzbrojenia. Mimo to rząd USA uzbiera już dzisiaj ponownie Japonię, podobnie jak uzbiorli Niemcy Zachodni.

7 Centralny Rząd Ludowy Chińskiej Republiki Ludowej pragnie rozwoju japońskiego przemysłu pokojowego w interesie narodu japońskiego. Równocześnie jednak zgodnie z zasadami polityki wobec Japonii ustalonymi po jej kapitulacji, baza ekonomiczna japońskiej po tegi militarnej powinna być zniszczona i nie wolno powoływać jej znów do życia.

8 Plan przewidziany w memorandum rządu Stanów Zjednoczonych odnośnie traktatu pokojowego z Japonią pozostaje w jaskrawej sprzeczności ze wspólnymi celami wojennymi narodów sojuszników, gwałcie wszystkie układy między narodowe dotyczące polityki wobec Japonii i ponadto lekceważy żywo interesy narodu chińskiego, który stoczył bohaterką wojnę przeciwko Japonii oraz aspiracje narodu japońskiego, Rząd Stanów Zjednoczonych dąży do czysto egoistycznych celów kontynuując okupację Japonii, ujmując naród japoński i przekształcając Japonię w kolonię amerykańską oraz bazę agresji przeciwko narodom azjatyckim. Toteż propozycje zawarte w memorandum rządu USA nie odpowiadają interesom narodów chińskiego i japońskiego. Narod chiński pragnie gorąco rychnego zawarcia wspólnego traktatu pokojowego z Japonią wraz z innymi narodami, które były sprzymierzone podczas drugiej wojny światowej. Podstawa tego traktatu musi być jednak odpowiadać w pełni deklaracji kairskiej, układowi jaltańskiemu, deklaracji poczdamskiej i zasadom polityki w stosunku do Japonii, ustalonym po jej kapitulacji.

Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

Przebieg wojny, w której Japonia przegrała, nie zmienił niczego z zasad, które zostały ustalone w Kairze, Jaltce i Poczdamiu. Oświadczenie ministra Chin Ludowych — Czou En-lai

(Dalszy ciąg ze str. 1-ej)

Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

W 30-lecie istnienia Komunistycznej Partii Francji

Na bojowym posterunku nieugiętej walki o wolność i socjalizm

(Dalszy ciąg ze str. 1-ej)

uczajcy i ich synowie — żołnierze i marynarze na Morzu Czarnym, KPF we wszystkich okolicznościach demonstrowała swe przywiązanie i całkowite zaufanie do Związku Radzieckiego, głosząc, że naród francuski nigdy nie będzie walczył przeciwko Związkowi Radzieckiemu. KPF jest partią jednolitej klasy robotniczej, która nigdy nie oddzielała nie zbędnie koniecznej walki przeciwko prawicowemu socjalizmowi, rozbiżaczom ruchu robotniczego i agentom wroga, od braterskich i nieustępliwych wysiłków, mających na celu wciągnięcie ludzi pracy — socjalistów do wspólnej akcji.

Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

W Miesiącu Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

Olbrymie zainteresowanie polskiego świata pracy życiem, nauką i kulturą narodów ZSRR

WARSZAWA (PAP) — Wiadomości napływające z całego kraju o przebiegu Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej świadczą o niebywałym zainteresowaniu się najszerzym rzesz społeczeństwa życiem, pracą i zdobyciami ludzi radzieckich, którzy są dla nas wzorem w budowie Polski Socjalistycznej. Na tysiącach imprez polski świat pracy, nauki i sztuki daje wyraz swojej serdecznej przyjaźni i wdzięczności dla narodu radzieckiego, nieugiętej broniącej go wielkiej sprawy całej ludzkości — sprawy pokoju oraz okazującego braterską pomoc w realizacji Planu 6-letniego — planu pokoju i budowy socjalizmu.

W WOJ. KATOWICKIM odbyło się ponad 3 tys. odczytów o tematyce radzieckiej, wygłoszonych przez polskich naukowców, inżynierów, artystów i nauczycieli — aktywistów TPPR. Na wielu, cieszących się wielką frekwencją, zebraniach masowych czynny udział biorą uczestnicy wycieczek do Związku Radzieckiego, którzy zapoznają słuchaczy z wrażeńiami z pobytu w ZSRR, M. in. w Do mu Ludowym w Będzinie ob. Mazur zapoznał słuchaczy z mechanizacją rolnictwa radzieckiego, z bogatym życiem świetlicowym i kulturalnym kółkożniów.

Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

Bojownik o pokój przed sądem francuskim

GENEWA (PAP). — Jak donoszą z Paryża, sekretarz generalny Związku Bojowników o Wolność i Pokój — Vigne, stanął 6 grudnia przed sądem karnym, oskarżony o... opublikowanie artykułu w obronie pokoju. Organizacje demokratyczne prowadzą akcję protestacyjną.

„Pokoju zamiast bomb!”

Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

Naród amerykański wzywa Trumana:

● do wydania rozkazu zaprzestania ognia
● do wycofania wojsk interwencyjnych z Korei

NOWY JORK (PAP). — Narodowy Komitet Partii Postępowej Stanów Zjednoczonych poparł rezolucję, wzywającą do natychmiastowego pokojowego uregulowania konfliktu koreańskiego oraz zwolnienia konferencji czterech mocarstw.

Górnicy z Czechosłowacji zwiedzili Łódź

Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

Przemysł chemiczny wykonał plan roczny!

KATOWICE (PAP). — Dnia 1 bm. polski przemysł chemiczny wykonał przedterminowo wartościowy plan produkcyjny pierwszego roku Planu 6-letniego.

„Jak jest u was i jak jest u nas”

Wskutek rozbięcia Niemiec naród znalazł się w niezmiernie ciężkiej sytuacji, która zastrzyła się w następstwie remilitaryzacji i włączenia Niemiec Zachodnich w plany przygotowań wojennych... W obliczu tej sytuacji utrzymanie pokoju, zawarcie traktatu pokojowego oraz przywrócenie jednolitej Niemiec zależy przede wszystkim od porozumienia się samych Niemców”.

Baza i nadbudowa w świetle prac towarzysza STALINA o językoznawstwie

Referat tow. JAKUBA BERMANA, wygłoszony na publicznej sesji teoretycznej w dn. 4 bm.

Materializm dialektyczny i historyczny, doskonaląc od przeszło 100 lat swoją metodę badania zjawisk przyrody i społeczeństwa, dokonał przewrotu w poglądzie na świat i prawa rządzące jego rozwojem. Co więcej, stał się on teoretyczną podstawą ruchu i walki o przekształcenie świata. Zaś historyczny przełom w dziejach ludzkości, jakim była Wielka Socjalistyczna Rewolucja Październikowa, przyspiesza coraz bardziej tempo tych przeobrażeń.

W ciągu ubiegłych 100 lat, a w szczególności w ciągu ostatnich trzydziestu kilku lat, podstawowe pojęcia materializmu historycznego, jak materialne warunki bytu społecznego, sposób produkcji dóbr materialnych, siły wytwórcze społeczeństwa, ludzkie stosunki produkcji, baza i nadbudowa, świadomość społeczna — ulegały w toku badań i uogólnienia faktów i doświadczeń ciąglemu dalszemu wzbogaceniu, precyzowaniu i pogłębianiu.

To wzbogacanie i precyzowanie pojęć i metod badawczych materializmu historycznego odbywało się przede wszystkim w walce z teoriami i koncepcjami burżuazyjnymi, które bądź usiłowały kwestionować słuszność założeń materializmu historycznego, bądź w postaci różnych odmian rewizjonizmu usiłowały wypatroszyć materializm historyczny z jego rewolucyjnej treści, bądź usiłowały go zwulgaryzować, sprymitywizować, przekształcić w sztuczną, frazeologiczną koncepcję niezdołną ani do wyjaśnienia, ani do przeobrażenia rzeczywistości. Ideolodzy burżuazji, teoretycy socjaldemokratyzmu, zwołując najbardziej niewybrednymi sposobami marksizm-leninizm, fałszowali jego twierdzenia, manipulowali z kuglarską zreczoną cytatami z różnych okresów np. przedmonopolistycznego i monopolistycznego kapitalizmu w celu ujawnienia rzekomych sprzeczności, równocześnie zaś usiłowali skwapliwie wykorzystać każdą lukę, uproszczoną interpretację czy brak precyzji w jakiejś definicji, aby siać zamęt i kwestionować słuszność założeń materializmu dialektycznego.

W walce z idealizmem i dogmatyzmem, z oportunistami i ze skostnieniem ideologicznym, z przenikaniem obecnej, antyproletariackiej, dywersyjnej ideologii, rosła dzięki geniuszowi Lenina i Stalina siła oddziaływania materializmu historycznego w oparciu o uogólnienie olbrzymiego dorobku światowego ruchu rewolucyjnego i doświadczeń Związku Radzieckiego. W ten sposób materializm dialektyczny coraz dokładniej precyzuje prawa rządzące rozwojem społeczeństwa i umożliwia kierowanie tymi prawami rozwojowymi.

Nieocenionym osiągnięciem i wielkim krokiem naprzód w tym zakresie była wydana w 1938 r. praca towarzysza Stalina „O materializmie dialektycznym i historycznym”.

Ostatnie prace towarzysza Stalina o językoznawstwie, stanowiące przykład zastosowania ogólnych tez marksizmu w konkretnej dziedzinie naukowej, zawierają zarazem niezmiernie cenne poglądy na temat konkretnej analizy na podstawie ogólnych założeń materializmu dialektycznego i historycznego. Otwierając nowe aspekty twórczych badań naukowych, stanowią one genialny wkład do skarbnicy marksizmu-leninizmu, do skarbnicy ludzkiej myśli.

W liście do tow. Cholopowa towarzysz Stalin stwierdza:

„Marksizm jako nauka nie może stać w jednym miejscu — rozwija się on, doskonali. W swym rozwoju marksizm nie może nie wzbogacać się nowym doświadczeniem, nową wiedzą — a więc poszczególne jego formuły i wnioski, nie mogą nie zmieniać się z biegiem czasu, nie mogą nie ustępować miejsca nowym formułom i wnioskom, które odpowiadają nowym zadaniom historycznym. Marksizm nie uznaje niezmiennych wniosków i formuł, obowiązujących dla wszystkich epok i okresów. Marksizm jest wrogiem wszelkiego dogmatyzmu”.

Ostatnie prace towarzysza Stalina, będące rozwinięciem wiecznie żywej i wiecznie twórczej myśli marksistowskiej, zadają potężny cios przeciwnikom marksizmu, wytrącając im całkowicie broń z ręki.

Równocześnie zaś, co jest nie mniej ważne, są bodźcem do dalszych twórczych badań, które pozwolą odkryć nowe prawidłowości rozwoju, pozwolą jeszcze skuteczniej pokierować kształtowaniem społeczeństwa i przyrody.

Nieraz się zdarzało, że operowano różnymi kategoriami materializmu historycznego bez ścisłego i trafnego ich zdefiniowania i rozgraniczenia. A więc częstokroć utożsamiano bazę z całością materialnych warunków społecznych, zaś nadbudowę ze świadomością społeczną, podczas gdy całością materialnych warunków społecznych jest pojęciem znacznie szerszym niż baza, zaś świadomością społeczną jest pojęciem znacznie szerszym niż nadbudowa.

Ostatnie prace towarzysza Stalina wniosły w tym zakresie jasność i precyzję terminologiczną.

Baza — w myśl stalinowskiej definicji — jest to ustrój ekonomiczny społeczeństwa na danym etapie. Błędem jest utożsamianie bazy z produkcją, ze sposobem produkcji, ponieważ pojęcie bazy obejmuje tylko jedną stronę sposobu produkcji, mianowicie ludzkie stosunki wytwórcze, które stanowią, rzecz jasna, dialektyczną jedność z drugą stroną sposobu produkcji — z siłami produkcyjnymi. Co się tyczy stosunków wytwórczych, tj. stosunków między ludźmi w procesie produkcji, to — jak wyjaśnił już dawniej towarzysz Stalin — mogą to być stosunki współpracy i wzajemnej pomocy ludzi wolnych od wyzysku, mogą to być stosunki panowania i podległości, mogą to być wręcz stosunki przejściowe od jednego typu stosunków produkcji do innego typu.

Siły wytwórcze reprezentują materialną ciągłość w rozwoju społeczeństwa, baza natomiast zanika wraz ze swoją formacją społeczną.

Towarzysz Stalin bardzo zjadliwie scharakteryzował tych pseudomarksistów, którzy po rewolucji nie chcieli korzystać z pozostałych po kapitalizmie narzędzi produkcji.

„W swoim czasie — pisze towarzysz Stalin — byli u nas „marksisci”, którzy twierdzili, że koleje, które pozostały w naszym kraju po przewrocie październikowym, są burżuazyjne i że nam marksizmem, nie przyszył z nich korzystać, że należy je zwrócić z ziemią i zbudować nowe „proletariackie” koleje. Zyskali sobie za to przydomek „jaskiniowców”.

Lecz dopiero socjalistyczny sposób produkcji rozwija w pełni siły wytwórcze, które otrzymał w spadku po kapitalistycznym sposobie produkcji, gdyż tam ulegały one zahamowaniu, na skutek krepujących ich rozwój stosunków produkcji.

Państwo Ludowe w wyniku rewolucyjnych przeobrażeń dokonanych w Polsce zniszczyło bazę kapitalistycznego ustroju ekonomicznego i stworzyło nowe

stosunki wytwórcze, nową bazę, odpowiadającą określonej przejściu do socjalizmu.

Natomiast siły wytwórcze, a więc przede wszystkim narzędzia produkcji, technika, znajdują w pełni zastosowanie w nowym sposobie produkcji w oparciu o nową bazę.

A teraz zatrzymajmy się nad pojęciem nadbudowy.

„Nadbudowa — według definicji stalinowskiej — to polityczne, prawne, religijne, artystyczne, filozoficzne poglądy społeczeństwa oraz odpowiadające im instytucje polityczne, prawne i inne”.

I dalej:
„Nadbudowa jest wytworem jednej epoki, w ciągu której żyje i działa dana baza ekonomiczna. Toteż nadbudowa żyje niedługo, likwiduje się i zanika wraz z likwidacją i zniknięciem danej bazy”.

Nadbudowa nie obejmuje bynajmniej całokształtu idei i poglądów istniejących w danym okresie w społeczeństwie, lecz określony zespół poglądów oraz odpowiadających im instytucji. Cechą rozpoznawczą przy tym jest funkcja tych poglądów i instytucji, ich służebna rola w stosunku do danej bazy.

Z chwilą gdy nadbudowa zostaje zlikwidowana wraz z bazą której służy i przestaje istnieć jako zespół poglądów i instytucji, poszczególne jej elementy mogą istnieć dalej w tej czy innej postaci, zwłaszcza jeśli następną formacją jest również formacją o klasowej antagonizacji, a mogą nawet wejść w skład nowej nadbudowy, w innej rzecz jasna konstelacji, np. jeśli chodzi o poglądy i instytucje religijne.

Duże znaczenie w świetle ostatnich prac towarzysza Stalina posiada przewidywanie pokutujących jeszcze tu i ówdzie resztek mechanistycznego, niedialektycznego ujęcia stosunków między bazą a nadbudową, traktowanie nadbudowy jedynie jako biernego wytworu bazy.

Towarzysz Stalin podkreśla ze szczególną mocą czynną rolę nadbudowy.

„Nadbudowa — pisze towarzysz Stalin — wyrasta z bazy, ale nie znaczy to bynajmniej, że jest ona tylko odbiciem bazy, że jest bierna, neutralna, że zachowuje się obojętnie wobec losu swojej bazy, wobec losu klas, charakteru ustroju. Przeciwnie, skoro się zjawia, staje się ogromną, aktywną siłą, aktywnie dopomaga swej bazie w kształtowaniu się i utrwaleniu, czyni wszystko, aby dopomóc nowemu ustrojowi w dobie i zlikwidowaniu starej bazy i starych klas.

Bo też inaczej być nie może. Nadbudowa stwarza bazę po to właśnie, by jej służyła, by aktywnie pomagała jej kształtować się i utrwalic, by aktywnie walczyła o likwidację dawnej bazy, zbliżającej się do kresu swego życia wraz z jej dawną nadbudową. Wstarczy tylko, by nadbudowa wyrzekała się tej swojej służebnej roli, wystarczy tylko, by nadbudowa przeszła z pozycji czynnej obrony swej bazy na pozycję obojętnej stosunku do niej, na pozycję traktowania na równi poszczególnych klas — aby utraciła ona swą jakość i przestała być nadbudową”.

Wywody te mają szczególnie doniosłe znaczenie dla nas i dla innych krajów demokracji ludowej i znajdują w pełni potwierdzenie we własnym naszym doświadczeniu.

Wystarczy przytoczyć dla ilustracji dwa przykłady:

Czym była walka z gomulkowszczyzną, jeśli nie walka o umocnienie naszej nadbudowy, o to, aby aktywnie walczyła o likwidację dawnej bazy, szczególnie w rolnictwie, aby nasza nadbudowa nie spełzała na pozycję obojętnej stosunku do nowej bazy, na pozycję traktowania na równi różnych klas, na pozycję, która oznacza faktycznie otwarcie drogi powrotu starej bazy. A przecież właśnie w rolnictwie stara baza ma jeszcze najrozsłabszy zasięg. Toteż przed nadbudową stoją w tym względzie olbrzymie zadania.

A teraz weźmy przykład z innej dziedziny — współzawodnictwo pracy. Czy nie staje się ono potężnym czynnikiem uaktywnienia nadbudowy w walce o umocnienie nowej bazy, nowych, wyższych, doskonalszych stosunków produkcyjnych?

A jakie jest oblicze i rola nadbudowy w krajach imperialistycznych?

Wystarczy przytoczyć kilka przykładów z ostatniego okresu, aby odrazać rolę tej nadbudowy odsoniła się w całej pełni.

Nieprzychylna w swej nienawiści, ludobójcze występy czolowego „myśliciela” Anglii, Bertranda Russela!

Zbrodnicze próby zamordowania Togliattiego, jednego z najwybitniejszych intelektualistów i przywódców obozu pokoju i socjalizmu!

Zakaz odbycia Kongresu Pokoju w Sheffield!

Wreszcie groźba Trumana zrzucenia bomby atomowej!

Czyż to nie wystarczająca ilustracja zwyrodnienia ideologicznego, prawniczego i moralnego nadbudowy kapitalistycznej, zwyrodnienia, które jest odbiciem rozkładu całego ustroju kapitalistycznego.

Wspomniałem już poprzednio, że nie wszystkie elementy świadomości społecznej wchodzi w skład nadbudowy. Dotyczy to przede wszystkim języka, któremu to zagadnieniu towarzysz Stalin poświęcił pasjonujące wywody w swych ostatnich pracach.

A jak się ma sprawa z nauką?

Nie taimy, że ciążyło na nas uproszczone pojmowanie klasowości nauki. Należy specyfice każdej postaci świadomości społecznej, zmiany jej funkcji i roli w różnych formacjach zbadać w świetle ostatnich prac tow. Stalina.

Z trwałego, nieprzemijającego dorobku naukowego, który jest miarą zbliżania się myśli ludzkiej do prawdy obiektywnej, korzysta nie jedna formacja społeczna, nie jedna klasa, lecz cały naród i cała ludzkość.

Natomiast kierunek badań naukowych i ich organizacja, kształtując się w warunkach ostrej walki klasowej, są klasowo uwarunkowane w takiej mierze, w jakiej spełniają one rolę służebną wobec bazy danego ustroju podobnie jak koncepcja filozoficzna leżąca u podstaw takich badań. W tym zakresie pewne istotne elementy nauki sprzegają się z nadbudową, w naukach społecznych — rzecz jasna — w większym stopniu niż w naukach przyrodniczych. Doświadczenia historyczne uczy nas, że gdy klasa wyzyskiująca znajduje się w schyłkowym okresie, wówczas kształtowana pod jej wpływem kierunkowość nauki prowadzi do wypaczenia nauki, a nawet do jej upadku. Nauka traci wtedy wydajność zdolność odzwierciedlenia rzeczywistości i zbliżania się do obiektywnej prawdy, ulegając religijnym, fideistycznym, idealistycznym koncepcjom. Jako przykład mogą posłużyć

modne ostatnio w krajach kapitalistycznych teorie neomaltuzjanizmu. Nie jest tajemnicą, że badania naukowe w Stanach Zjednoczonych na bardzo rozległych odcinkach są faktycznie w całkowitej niewoli klik wojskowych, które bezceremonialnie podporządkowują je swoim ludobójczym celom.

Tylko wtedy, gdy kierunek badań służy bazie klasy wstępującej, w okresie jej rozwoju po linii wznoszącej się, mamy okresy szybkiego rozwoju nauki, mamy rewolucje naukowe, wielkie skoki w rozwoju nauki, po których przychodzą okresy zastoju. Świadczy o tym historia nauki na przestrzeni stuleci. Dopiero kierunkowość służąca bazie społeczeństwa bezklasowego lub wolnego od klas antagonizacyjnych daje pełne i nieograniczone możliwości rozwoju i rozkwitu nauki, jak to widzimy dziś w Związku Radzieckim. Co więcej, właśnie w Związku Radzieckim zajasniali w pełni głęboko humanistyczny sens nauki i kierunek jej rozwoju.

Na szczególną uwagę zasługuje zawarty w ostatnich pracach towarzysza Stalina bezcenny wkład do problematyki rozwoju narodu oraz do zagadnienia ciągłości cywilizacyjnej.

W ciągu dziesięcioleci reakcja i faszyzm stosując w walce z siłami rewolucji bezwzględny terror, aby utrzymać masy w posłuchu, szermują jednocześnie za trutą bronią kłamstw i oszczerstw.

Wśród tych kłamstw do najpotworniejszych należy straszyć, że zwycięstwo proletariatu, że rewolucja oznacza zagładę kultury, zniszczenie cywilizacji, utratę niepodległości.

Rzeczywistość zadaje temu kłam. Świadczy o tym wspaniały rozkwit kultury narodów Związku Radzieckiego, podźwignięcie dzieki rewolucji socjalistycznej wielu zacofanych w rozwoju narodów i kultur, niespożytkane tempo rozwoju gospodarczego, porównując plany przeobrażenia przyrody w służbie człowieka i cywilizacji ludzkiej.

Dalszym potwierdzeniem jest burzliwy rozwój krajów demokracji ludowej, które wkroczyły na drogę socjalizmu.

Ale nie przeszkadza to oszczercom imperialistycznym nadal szerzyć swoje wysłowione kłamstwa, co jest tym bardziej cyniczne, że to oni właśnie niosą zagładę kultury i cywilizacji, że to oni właśnie likwidują suwerenność narodów europejskich. Nie ograniczają się bynajmniej do szerzenia teorii, że suwerenność narodowa jest już pojęciem przestarzałym i nieaktualnym i reklamują tak zwany rząd światowy czy waszyngtoński. Już w praktyce poprzez pakt atlantycki i tzw. federację europejską wprzegają narody Anglii, Francji, Włoch, częściowo Niemiec, a także inne narody do rdywanu swej ludobójczej, niszczącej polityki, która służy wyłącznie nienasyconej zachłanności amerykańskiego imperializmu i pielegnowaniu przez ten nowy Herrenvolk awanturczym planom podboju i ujarznienia całego świata.

Tym barbarzyńskim zapędem świat pokoju i socjalizmu przeciwstawia nie tylko całą potęgę swych nie wyczerpanych sił i zasobów, ale również swoje najgłębiej humanistyczne idee i teorie.

W pracach o językoznawstwie towarzysz Stalin analizuje dialektycznie prawo jedności i walki przeciwieństw w zastosowaniu do walki klasowej.

Towarzysz Stalin pisze:

„Oczywiście nie jest prawdą, że wobec istnienia zacieklej walki klasowej społeczeństwo rzekomo rozpadło się na klasy nie związane ze sobą więzami ekonomicznymi w ramach jednego społeczeństwa. Przeciwnie. Dopóki istnieje kapitalizm, burżuazja i proletariatusz związani będą ze sobą wszystkimimi niemi ekonomicznie, jako części składowe jednego społeczeństwa kapitalistycznego. Burżuazja nie może żyć i wzbogacać się nie mając do dyspozycji robotników najemnych, proletariatusz nie może kontynuować swego bytu, nie mając się do pracy u kapitalistów. Zerwanie wszelkich więzi ekonomicznych między nimi oznacza zerwanie wszelkiej produkcji, a zerwanie wszelkiej produkcji prowadzi do zagłady społeczeństwa, do zagłady samych klas. Rozumie się że żadna klasa nie może żyć i wzbogacać się, nie mając do dyspozycji robotników, nie może doprowadzić do rozpadu społeczeństwa”.

W dyskusji na ten temat na posiedzeniu Rady Naukowej Instytutu Filozofii Akademii Nauk ZSRR podniesiono, że nie zawsze rozumiano, iż rozwój stanowi zastąpienie starej jedności przeciwieństw przez nową jedność wyższego rzędu. Rewolucja Październikowa, stanowiąc zagładę starej jedności narodowej, nową jedność. Narody socjalistyczne są właśnie realizacją tej nowej jedności. Kto niesłusznie traktuje jedność przeciwieństw, ten nie może też słusznie traktować walki przeciwieństw.

Podkreślanie zasady jedności, przy analizowaniu prawa jedności i walki przeciwieństw, które jest rdzeniem dialektyki, nie oznacza bynajmniej nie doceniania walki przeciwieństw ani tendencji do zacierania przeciwieństw, jak to może się wydawać lewackim zwolennikom prymitywnie anarchistycznych koncepcji.

Towarzysz Stalin podkreślał niejednokrotnie nieuniknioną i nieodwracalną antagonizację walki między proletariatem a burżuazją w społeczeństwie kapitalistycznym. Warto w tym miejscu przytoczyć znane powiedzenie towarzysza Stalina, że burżuazja nie może zniszczyć marksizmu, który jest wyrazem podstawowych interesów proletariatu, gdyż w tym celu musiałaby zniszczyć proletariatu, sama zaś bez proletariatu nie może ani żyć, ani bogacić się.

We wspomnianej dyskusji w Instytucie Filozofii podkreślono również, że ostatnie prace towarzysza Stalina uzbierają nas przeciwko kosmopolitycznym poglądom, które moment klasowy traktowały jako negację momentu narodowego. Towarzysz Stalin dowiódł, że rozbieżność społeczeństwa na antagonizujące klasy bynajmniej nie koliduje z istnieniem i z jednością na rodzie jako trwałej wspólnoty ludzkiej. Ta jedność, której wyrazem jest język, dotyczy również innych cech narodu.

Problem ciągłości cywilizacyjnej klasyki marksizmu oświetlali niejednokrotnie, podkreślając tę zasadę szczególnie w walce z próbami wulgaryzacji marksizmu.

Lenin pisał przed 30 laty, polemizując z „proletkultowcami”:

„Byłoby błędem sądzić, że dość przyswoić sobie hasła komunistyczne, wnioski z nauk komunistycznych, nie przyswoić sobie tej sumy wiedzy, której wynikiem jest sam komunizm. Wzorem tego, jak komunizm powstał z sumy wiedzy ludzkiej, jest marksizm”.

I dalej:

„Marks opierał się na trwałym fundamencie wiedzy ludzkiej, zdobytej w warunkach kapitalizmu... Wszystko, co stworzyło społeczeństwo ludzkie, Marks analizował krytycznie, nie pominał ani jednego punktu...”

Trzeba to mieć na uwadze, gdy prowadzimy, na przykład, rozmowy o kulturze proletariackiej. Bez jasnego zrozumienia, że tylko przez ścisłą znajomość kultury, stworzonej przez cały rozwój ludzkości, jedyne nie przetwarzając tę kulturę, można tworzyć kulturę proletariacką — bez zrozumienia tego nie zdolamy rozwiązać zadania...”

Kultura proletariacka powinna być konsekwentnym rozwinięciem zasobów, które ludzkość stworzyła w warunkach ucisku społeczeństwa kapitalistycznego, społeczeństwa obszarowego, społeczeństwa biurokratycznego...”

Chodzi rzecz jasna o to, aby — jak Lenin pisze w swej pracy „Materializm i empiriokrytycyzm”, u mieć przyswoić sobie i krytycznie opracować te zdobycie, „u mieć odrzucić ich reakcyjną tendencję, u mieć przeprowadzić własną linię i walczyć z całą linią wrogich nam sił i klas”.

Towarzysz Stalin w swych pracach o językoznawstwie powrócił do tych zagadnień, dając zdecydowany odpór wszelkim próbom wypaczenia pojęć dotyczących wzajemnego stosunku i łączności ewolucji i rewolucji. Towarzysz Stalin odśladnia decydującą prawdziwość procesu historycznego, według której zmiany bazy i nadbudów w rozwoju społeczeństwa odbywa się poprzez skoki, poprzez rewolucyjne przekształcenie jednego ustroju społecznego w drugi. Równocześnie jednak towarzysz Stalin podkreśla łączność, ciągłość, sukcesywność w historii, w rozwoju techniki, języka.

W zaciętej walce z idealizmem, z ideologią burżuazji azyjną w przerwanych jej postaciach, przewyższając „proletkultowców”, „rapkowców”, pokrowszczyznę w historii i marrowszczyznę w językoznawstwie, marksizm, doskonając swe metody badawcze toruje drogę nowemu rozkwitowi nauki w różnych dziedzinach.

I u nas troskliwy i pełen pietyzmu stosunek do naszej wielkiej spuścizny kulturalnej, do najpiękniejszych wlotów postepowej, twórczej polskiej myśli naukowej łącząc wiernym z konsekwentną i wytrwałą analizą krytyczną naszego dorobku, z odrzuceniem tych wszystkich nawarstwień, które były wyrazem nacisku sił wstecznych, zniekształcających obraz rozwoju historycznego.

Jest naszym obowiązkiem zorganizowanie prac nad historią nauki w Polsce, nad wkładem Polaków do skarbnicy wiedzy ogólnoludzkiej.

Powinniśmy ukończyć własnością naszego pokolenia i przyszłych pokoleń, jak również bratnich narodów, twórcze poszukiwania Modrzewskiego, Konarskiego, Staszica, Koliłajaja, Śniadeckich i wielu innych naszych uczonych i myślicieli.

Ich pamięć, trud i dorobek myśli, otoczone czcią całego narodu, będą przyswiecać budowniczymi Polski Socjalistycznej, łącząc się z bujnym rozwojem naszej kultury i gospodarki, z bogatą problematyką realizacji Planu 6-letniego, ze śmiałym i jakże płodnym wysiłkiem wiązania warsztatów naukowych z warsztatami pracy, pracy naukowców, z poszukiwaniami naszych wynalazców, racjonalizatorów, przodowników pracy w przemyśle i rolnictwie.

Kończąc chciałbym podkreślić, że nie wyczerpałem rzecz jasna całego bogactwa myśli, które przyniosła ostatnie prace towarzysza Stalina. Licze, że niektóre zagadnienia poruszą jeszcze inni referenci i dyskutanci.

Chciałbym wskazać na rozległe horyzonty badawcze, jakie odśladnia ten nowy genialny wkład towarzysza Stalina do skarbnicy ludzkiej wiedzy. Ten zaczyń twórczej myśli stanie się niewątpliwie bodźcem do dalszych dociekań, które pozwolą odkryć niejedną nową prawidłowość w rozwoju społeczeństwa i przyrody. Wydaje się, że na nas ciąży obowiązek naukowego rozpracowania zagadnień związanych ze szczególnymi prawidłowościami rozwoju w krajach demokracji ludowej.

Chodzi przede wszystkim o to, aby odkryć szczególne cechy rozwoju bazy i nadbudowy u nas w Polsce, aby ustalić warunki, które umożliwiły dzięki rognieniu faszyzmu przez ZSRR w ostatniej wojnie powstanie nowej, szczególnej formy dyktatury proletariatu w postaci demokracji ludowej, jak również warunki, które umożliwiły u nas w procesie współpracy z ZSRR i dzięki pomocy ZSRR tak szybkie tempo stworzenia i umocnienia nowej bazy i nadbudowy, jak również szczególną rolę naszej nadbudowy w umacnianiu nowej socjalistycznej bazy.

Bogaty plon dyskusji naukowych w ZSRR dokoła ostatnich prac towarzysza Stalina pomoże nam wzbogacić naszą własną dyskusję. Nieodparta wymowa klasowych myśli Stalina zachęci niewątpliwie wielu naukowych badaczy do wytrwałej jeszcze pracy nad przyswojeniem sobie tej niezawodnej broni w odkrywaniu praw rozwoju przyrody i społeczeństwa. Jaka jest marksizm — orzeł prawdy, gwiazda przewodnia ludzkości.

Przodownicy akcji spisowej

JÓZEF BUCI, pracownik Miejskiej Komisji Planowania Gospodarczego, pełnił przy przeprowadzaniu Spisu Powszechnego funkcję instruktora odcinka spisowego Nr. 4. Wszystkie formularze z terenu 10 rejonów i 167 obwodów przekazał jako jeden z pierwszych w Łodzi do dzielnicowego biura spisowego.

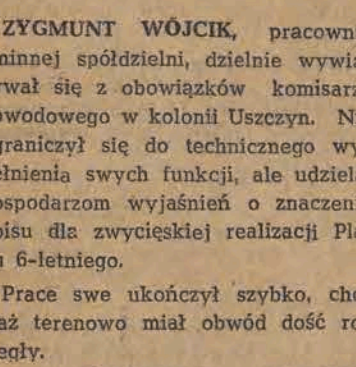
— Sukces ten zawdzięczamy ofiarnej, sumiennej pracy naszych komisarzy obwodowych oraz obywatelskiemu ustosunkowaniu się mieszkańców Zarzewa do Narodowego Spisu Powszechnego — oświadczył J. Buci.

BARBARA FELKE jest słuchaczką Uniwersyteckiego Studium Przygotowawczego i czynną działaczką ZMP. Prace spisowe w swym obwodzie ukończyła już w niedzielę, 3. bm., o godz. 12 w południe. W poniedziałek i we wtorek dzielna aktywistka społeczna wypełniała formularze spisowe na terenie sąsiednich rejonów, przyczynając się tym samym do szybkiego ukończenia Narodowego Spisu Powszechnego w Łodzi.

ZYGMUNT GEMEL, uczeń Szkoły Ogólnokształcącej im. Chrobrego w Łusznicy, pełnił obowiązki obwodowego komisarza spisowego w gromadzie Kałek, gmina Uszczyn, powiat piotrkowski.

W obwodzie swym zakończył on już Spis i sporządził arkusz zbiorczy. W akcji spisowej Z. Gemel wysunął się w gminie Uszczyn na jedno z pierwszych miejsc.

ZYGMUNT WÓJCİK, pracownik gminnej spółdzielni, dzielnie wywiązywał się z obowiązków komisarza obwodowego w kolonii Uszczyn. Nie ograniczył się do technicznego wypełnienia swych funkcji, ale udzielił gospodarzom wyjaśnień o znaczeniu Spisu dla zwycięskiej realizacji Planu 6-letniego.

Prace swe ukończył szybko, chociaż terenowo miał obwód dość rozległy.

W akcji spisowej wyróżnił się aktyw przodowników społecznych Z wędrowek po województwie

Ponad 9.000 komisarzy spisowych brało udział w Narodowym Spisie Powszechnym w województwie łódzkim. W akcji tej, którą nader sprawnie przeprowadzono na naszym terenie, wyróżnił się nowy aktyw — przodowników akcji spisowej. Są to nauczyciele, pracownicy spółdzielczości wiejskiej i uczniowie starszych klas, którzy z wielką ofiarnością i oddaniem spełniali swą zaszczytną funkcję.

Na pierwsze miejsce w naszym województwie wysunęła się gmina Kruszów w powiecie łódzkim, która 4 grudnia, w godzinach popołudniowych, zakończyła Spis.

W biurze Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Kruszuwie zastajemy 2 obwodowych komisarzy spisowych ob. ob. Teodzieję Jastrzębską i Zenobię Jastrzębską, pracownice Gminnej Spółdzielni w Kruszuwie, w chwili, gdy oddają teczkę z arkuszami spisowymi.

Obydwie ob. ob. Jastrzębskie jako jedne z pierwszych zakończyły Spis w swoich obwodach.

— Przyjmowano nas bardzo uprzejmie, wszędzie mieliśmy

Ob. Andrzej Kafar, z gromady Uszczyn, podpisuje arkusz spisowy

przygotowane miejsce do wykonywania swych czynności. Odpowiedzi na zadawane pytania udzielano nam chętnie i szybko — mówi ob. Zenobia Jastrzębska.

Ob. Zygmunt Gemel, uczeń Szkoły Ogólnokształcącej im. Chrobrego w Piotrkowie, sporządza właśnie arkusz zbiorczy w GRN w Uszczynie. Spis przeprowadzał w gromadzie Kałek. Opowiadając o swej pracy, wyraża pełne uznanie dla mieszkańców gromady Kałek, których obywatelski stosunek i pełna pomoc pozwoliły mu szybko zakończyć swoją pracę.

„Gdy po dokonaniu Spisu wychodziłem od ob. Budzisz, średniorolnego chłopca, posiadającego 7 ha, jego żona powiedziała: — To wszystko nieprawda, co tu u nas o Spisie różni spekulanci opowiadali. Nie pytałicie o pierzynę, ani o garnki. Ot, łobuzy, aby tylko zamęt siał, opowiadali takie bzdury”.

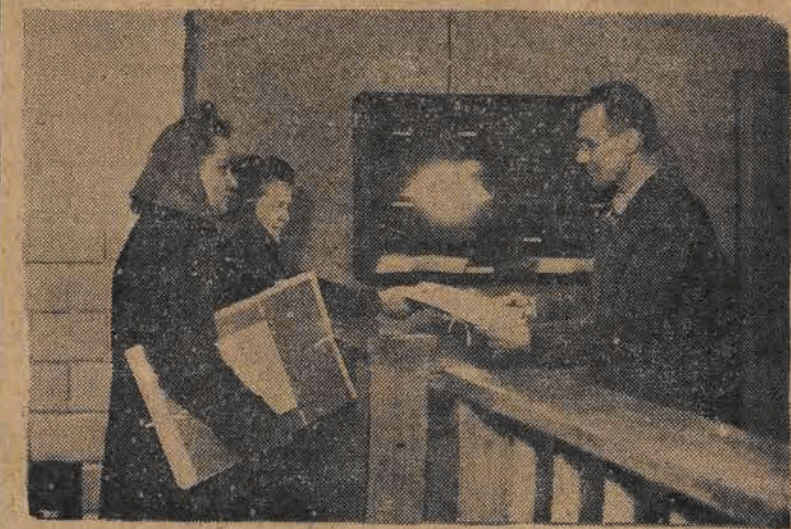
W mieszkaniu ob. Andrzeja Kafara w gromadzie Uszczyn, powiat piotrkowski, zastajemy komisarza spisowego. Odpowiedzi na zadawane pytania udziela małżonkowie Kafar, oboje już starsi wiekiem.

„Nie wierzyliśmy w te wszystkie plotki, jakie opowiadali wrogowie. Czytam „Gromadę” i gazety i stamtąd dowiedziałam się, dlaczego potrzebny jest Spis. Państwo Ludowe jak dobry gospodarz musi wiedzieć w jakiej wsi, czy gminie potrzeba chłopom pomóc, zbudować szkołę czy dać więcej maszyn rolniczych. A komu zależy na sia-

wanej pracy w pierwszym dniu Spisu odwiedziła 12 gospodarstw, podczas kiedy przeciętnie inni komisarze spisowali do 3 gospodarstw.

Ob. Maria Kafar tak mówi o swej pracy: „Zwołałam zebranie gromadzkie i wyjaśniłam zebrany istotę i znaczenie Spisu dla realizacji Planu 6-letniego. Wyjaśniłam również, jak Spis będzie przebiegał i co będzie obejmował. Zadawano mi liczne pytania, na które starałam się jak najbardziej szczegółowo odpowiedzieć. Dzięki temu podczas spisu otrzymywałam rzeczowe odpowiedzi i to jest przyczyną, że w ciągu jednego dnia spisywałam po 12 gospodarstw. Wcześniej niż myślałam kończyłam swoją pracę mimo że mój obwód nie był mały. Jestem ogromnie zadowolona, że dobrze wywiązałam się z nałożonych na mnie obowiązków”.

Do przodowników spisowych zaliczyć należy ob. Marię Kafar, która dzięki dobrze zorganiz-

Komisarze obwodowi gminy Kruszów oddają teczkę z wypełnionymi arkuszami spisowymi.

Konkurs dla nauczycieli

Instytut Wydawniczy „Nasza Księgarnia” ogłasza przy współudziale Państwowego Ośrodka Badań Pedagogicznych i ZNP konkurs dla nauczycieli na temat: „Jak realizować programy szkolne w szkołach podstawowych i liceach pedagogicznych”.

Konkurs przewiduje liczne i cenne nagrody pieniężne. Termin nadsyłania prac upływa z dniem 30 stycznia 1950 r.

O wiadomości co do szczegółów konkursu należy zwracać się do „Naszej Księgarni” — Warszawa, ul. Smulikowskiego 4 — wydział propagandy.

POM im. J. Krasickiego w Izabeliowie zwycięsko zakończył plan roczny

POM Nr 137 im. Janka Krasickiego w Izabeliowie, pow. sieradzkiego zwycięsko zakończył plan roczny Obecnie już toczą się prace w ramach drugiego roku Planu 6-letniego.

W POM rozpoczęto prace zimowe, które polegają na naprawie maszyn, czyszczeniu ich, przygotowaniu ciagników, aby mogły być oddane do użytku w sezonie wiosennym.

W związku z przygotowaniem

szprętu do prac wiosennych, POM w Izabeliowie zwrócił się do TOR w Pabianicach w sprawie naprawy jednego z ciagników. TOR ograniczył się jedynie do przysłania mechanika, który nie wywiązał się z nałożonych zadań i ciagnik do tej pory nie został naprawiony.

Pracownicy POM w Izabeliowie rekrutują się w większości z ZMP-owców. Aby wywiązać się dobrze ze swoich obowiązków, prowadzą oni szkolenie ideologiczne i zawodowe. Dzięki temu załoga POM im. Janka Krasickiego przystąpiła do prac wiosennych uzbrojona w pogłębione wiadomości fachowe.

Lech Adamski

Suwaki logarytmiczne ze Związku Radzieckiego

W najbliższych dniach w sklepach Centrali Handlowej Przemysłu Papierniczego ukaza się w sprzedaży suwaki logarytmiczne, poszukiwane przez techników, szkoły i przedsiębiorstwa.

Suwaki te sprowadzone zostały ze Związku Radzieckiego. Cena ich wynosić będzie około 125 złotych.

W ZPW im. J. Dąbrowskiego w Zgierzu rozwija się ruch współzawodnictwa

Działalność komitetu współzawodnictwa pracy postawiona na wysokim poziomie i wysokie uświadomienie załogi ZPW im. J. Dąbrowskiego w Zgierzu sprawiły, że ruch współzawodnictwa na terenie zakładów z miesiąca na miesiąc przybiera na sile, ogarniając coraz liczniejsze rzesze pracowników.

Jeszcze w miesiącu styczniu br. we współzawodnictwie udział brało 47 procent załogi przy 82 zespołach, zaś w drugim kwartale

współzawodniczyło już ponad 70 proc. załogi, przy 113 zespołach. W trzecim kwartale 1950 roku — do współzawodnictwa przystąpił wszyscy pracownicy produkcyjni, tak, że objęło ono ponad 76 procent stanu załogi, zaś ilość zespołów wzrosła do 123.

Współzawodnictwo pracy w powiązaniu z ruchem wieloawarsztatowym stało się podstawą przedterminowego wykonania planów przez załogę tych zakładów. (Zen)

W cegielni Łaznowskiej Woli rośnie robotniczy aktyw

Z kominą cegielni w Łaznowskiej Woli, pow. brzezińskiego, wydobywa się wstęga dymu. Jest to znak, że cegielnia pracuje.

Mieszkańcy Łaznowskiej Woli i okolic żywo interesują się fabryką. Tu, po sąsiedzku, można nabyć cegłę na budowę domu, lub obory. Z gminy Będków, Czarnocin, Łaznów i Mikołajów dzień w dzień ciągną wozy na plac przed cegielnią, gęsto zastawiony stosami cegiel.

Cegielnia pracuje. Aby unik-

nąć sezonowości w pracy, część robotników zbiera w lesie ściółkę, która ma służyć na pokrycie pokąźnego płata ziemi, w celu ochrony przed zmarznięciem.

Ten pomysł racjonalizatorski zrodził się u byłego robotnika cegielni, obecnego jej kierownika, ob. Mieczysława Bracha i u majstra, ob. Adama Howieckiego. Po trafili oni zorganizować wokół siebie kolektyw. Prawą ręką kierownika jest ob. Władysław Banaszczyk, instruktor — palacz. U-

czy on miejscowych palaczy, Drodza i Stefanowskiego, jak obchodzić się z kotłami i węglem, krytycznie analizując pracę robotników. Wyszła on ostatnio myśl, aby cały zespół cegielni wykonał swój plan roczny już na dzień 20 grudnia rb. Wezwanie to zostało podjęte z entuzjazmem. Ob. Lucjan Ambroziński, kierownik zimnych karowników, i ob. Stanisław Wojdala, pracownik karowni gorącej, zobowiązali się usprawnić produkcję. — „Na 20 grudnia za kończymy wypalanie” — mówią oni, „a my, — dodają Brach i Howiecki — postaramy się wykonać przy cegielni świetlice, przygotować uroczystość wręczenia robotnikom nagród, a dzieciom upominków”.

W małej fabryce cegielni na wsi rośnie z dnia na dzień kolektyw robotniczy, rozwija się świadomość klasowa, wzrasta poczucie odpowiedzialności za produkcję. Stanisław Krakowiak korespondent z Rokicin

Ze sportu

Przygotowania do meczu Polska - Czechosłowacja dobiegają końca

Przygotowania do międzypaństwowego meczu bokserkiego Czechosłowacja — Polska, który jak wiadomo zostanie rozegrany w dniu 10 grudnia w Łodzi, są już w pełnym toku. Na obozie przy ul. Pogonowskiego 82

trenuje nasza kadra reprezentacyjna, a w lokalu zarządu Łódzkiego Okręgowego Związku Bokserkiego przy ul. Piotrkowskiej 67 co wieczór odbywają się narady nad stroną organizacyjną tej wielkiej imprezy.

Sprawa, która w chwili obecnej najbardziej interesuje i... denerwuje już wszystkich to sprawa przedsprzedaży biletów. Nie ulega wątpliwości, że frekwencja na meczu będzie tak wielka, że nie wystarczy ich dla wszystkich.

W pierwszym rzędzie bilety muszą trafić do ludzi pracy. W tym celu postanowiono, że rozprzedaż je będą: ZMP, ORZZ oraz Łódzki Komitet PZPR. Pozostałe bilety są do nabycia już od dzisiaj w ŁOZB (w godzinach 10—13 i 16—20) z tym, że w pierwszym rzędzie będą one sprzedawane instytucjom i zakładom pracy na sporządzone listy imienne potwierdzone przez radę zakładową, a dopiero potem sprzedawać się będzie bilety indywidualnie.

Czesi przyjeżdżają w piątek

Przyjazd pięciaraczy czechosłowackich do Łodzi nastąpi w piątek o godzinie 21.45.

W Kuluszkach powitają miłych gości przedstawiciele ŁOZB Twardowski i Wroński.

Pięciaraczy czechosłowaccy zamieszkają w „Grand Hotelu”.

Władysław Rymkiewicz 39

Ziemia wyzwolona

Powieść

— Uważajcie dobrze — przestrzegal — poziom wody podnosi się. Na morzu duże sztormy, a u nas deszcze. Stan wody na Zalewie Świeżym podniósł się o 60 centymetrów, ponad najwyższy dotąd notowany kiedykolwiek stan katastrofalny. Macie teraz pojęcie? Wiatr pędzi wodę z kanałów na pola. Motor musi teraz być bez przerwy w ruchu. Inaczej, podmokną wam grunty, a nawet może dojść do lokalnej powodzi.

Janik był spokojny o swoją pompę.

— To jest proszę was, taki motor — mówił, zginając rękę, wystawiając muskuł, celem zobrazowania potęgi swojego silnika. — Pracuje na sto dwa!

— Nigdy nie można wiedzieć — wtrącił sierżant Milicji. — U nas motory silniejsze, a nie mogły dać rady powodzi. Mało nam ludzi pompy nie zdemolowali.

— Słyszałem, że gadali na stacyjnych. Skąd się te bajdy wzięły?

Sierżant podniósł kufel z piwem do ust, pił powoli, długo, po czym odstawił kufel, otarł chusteczką pianę z ust i nie odpowiedział na pytanie.

— Powodzi na Łukaszewie to ja się nie boję. Moja pompa —

chwalił się Janik — to jest smok!

— A ty nie bądź taki pewny! — fuknął Sarniuk. — I jakby ci się co przytrafiło, to w te pędy na posterunek i telefonuj do Grabowa o pomoc. Założyli nam na stacji telefon.

— Co się ma przytrafić? — wyklócał się Janik. — Niech mi tylko koks dostawia na czas.

— Z tym koksem, to ci właśnie miałem powiedzieć, że już nie będziesz go potrzebował. Warsztaty w Pleniwie wyremontowały silnik, moc trzydzieści kilowatów! Antekci namyślał się gdzie wstawić ten motor, i w końcu powiada: „Doprowadzimy linie do Łukaszewa i wstawimy silnik Janikowi, zastrużył sobie na to”.

Banaś wyjął fajkę z ust. — Fajny motor na taką stację. Wszyscy. Banaś, Frela, komendant i Sarniuk spojrzeli na Janika.

Frela wznosił kufel: — No, to zdrowie naszego stacyjnego!

— Zdrowie! Dźwięknęli wieniec kufli, wzniesionych nad stołem. Janik poczuł rumieniec na policzkach. Zrozumiał, że oceniają jego pracę i że go tu potrzebują. Chciał podziękować, ale nie umiał dobrać właściwych słów i kryjąc zakłopotanie zaczął rozglądać się po sali.

Duża sala gospody była oświetlona pięcioma kulami z matowego szkła. Z sufitu zwisały girlandy z białej i czerwonej bibuły. We wnęce bufetu lśniły szybki ogromnego kredensu, szklane gablotki z potrawami i wysoki kran z jasnego metalu. Kilka stolików, nakrytych białymi serwetkami z glansowanego papieru, było zajętych przez rozprawiających z ożywieniem chłopów. Gwar rozmów mieszał się z dźwięcznym zgiełkiem z głośnika radiowego, transmitującego melodie węgierskie. (d. c. n.)

GŁOS

Organ Łódzkiego Komitetu i Wojewódzkiego Komitetu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

Redaguje KOLEGIUM REDAKCYJNE.

Telefony:

Redaktor naczelny 218-14

Zastępca red. naczelnego 218-23

Sekretarz odpowiedzialny 218-33

218-19

Dział korespondentów robotniczych i obywatelskich oraz redaktorów gazetek ściennej 218-23

Dział kulturalny 218-23

Dział literacki i sportowy 218-23

Dział ogólny 218-11

Dział ekonomiczny 218-21

Dział rolny 218-21

Redakcja nocna 172-31

Kolportaż:

Łódź, Piotrkowska 70, tel. 222-22

Administracja 220-42

Dział ogłoszeń Łódź, Piotrkowska 188a, tel. 111-90 i 114-75

Wydawca RSW „Prasa”

Adr. Red.: Łódź, Piotrkowska 85, III-cie piętro.

Druk. Zakł. Graf. RSW „Prasa” Łódź, ul. Zwirki 19, tel. 206-62.

Prenumeratę przyjmuje P.P.E. „Such” na konto P.K.O. Nr. VII-632.